

“AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA DÖVLƏT UŞAQ MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏN UŞAQLARIN AİLƏLƏRƏ VERİLMƏSİ (DE-İNSTİTUSİONALİZASİYA) VƏ ALTERNATİV QAYGI SAHƏSİNDƏ 2011-Cİ İLDƏ GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR

“Azərbaycan Respublikasında dövlət uşaq müəssisələrindən uşaqların ailələrə verilməsi (De-institusionalizasiya) və alternativ qayğı Dövlət Proqramı”nın Tədbirlər Planına uyğun olaraq 2011-ci il üçün Fəaliyyət planı hazırlanmış, digər qurumların rəy və təklifləri nəzərə alınaraq təsdiq olunmuşdur. Nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası ilə bağlı bir sıra işlər görülmüşdür.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 24 may tarixli, 926 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Müəssisədə yaşayan uşaqların ailələrə verilməsi və alternativ qayğıya cəlb edilməsi” pilot layihəsinin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi və BMT-nin Uşaq Fondu (UNİCEF) arasında imzalanmış birgə əməkdaşlıq haqqında “Anlaşma Memorandumu”nda Təhsil Nazirliyinin öhdəliklərinə uşaqların sosial yönümlü xidmətlərə yönəldilməsi mexanizmi, həmçinin ailələrinə verilmiş uşaqların vəziyyətinə dair dövrü monitorinq mexanizminin yaradılması daxildir. Bununla bağlı, Təhsil Nazirliyi ilə UNİCEF-in beynəlxalq eksperti və De-institutlaşma və Uşaqların Müdafiəsi İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən 3 ay müddətində ölkədə uşaqların müdafiəsinə dair mövcud qanunvericilik ətrafı təhlil olunmuş, bir sıra normativ-hüquqi sənəd layihələri hazırlanmışdır: “Uşaqların ailələrə və alternativ qayğı müəssisələrinə yerləşdirilməsi Qaydaları”, “Dövlət uşaq müəssisələrində yaşayan uşaqların öz bioloji ailələrinə reintegrasiyası və digər formalarda yerləşdirmə Qaydaları”, “Uşaq inkişaf və dəstək mərkəzinin Nümunəvi Əsasnaməsi”, “Müvəqqəti sığınacağın Nümunəvi Əsasnaməsi”, “Ailə və uşaqlarla sosial işin təşkili üzrə Qaydalar”, “Himayədar (foster) qayğı xidmətlərinin Standart və Qaydaları”, “Ailə tipli kiçik qrup evlərinin Standart və Qaydaları”, “Kiçik qrup evi haqqında Nümunəvi Əsasnamə” və “Himayədar (foster) ailə haqqında Nümunəvi Əsasnamə”. Hal-hazırda “Müəssisədə yaşayan uşaqların ailələrə verilməsi və alternativ qayğıya cəlb edilməsi” layihəsinin icrası istiqamətində “Uşaqların ailələrə və alternativ qayğı müəssisələrinə yerləşdirilməsi Qaydaları”, “Dövlət uşaq müəssisələrində yaşayan uşaqların öz bioloji ailələrinə reintegrasiyası və digər formalarda yerləşdirmə Qaydaları”, “Ailə və uşaqlarla sosial işin təşkili üzrə Qaydalar” pilot seçilmiş Xəzər və Suraxanı rayonlarında yerləşən dövlət uşaq müəssisələrində sınaqdan keçirilir.

Dövlət Proqramının Tədbirlər Planının 3-cü, 5-ci, 9-cu, 16-cı, 18-ci, 22-ci, və 23-cü bəndlərinin icrası ilə bağlı hazırlanmış “Müəssisədə yaşayan uşaqların ailələrə verilməsi və alternativ qayğıya cəlb edilməsi” pilot layihəsinin icrası ilə bağlı pilot seçilmiş Xəzər və Suraxanı rayonlarında yerləşən 2 nömrəli Uşaq evində və Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün 2 nömrəli ümumi orta internat məktəbində təlim-tərbiyə alan uşaqların ailələrinə verilməsi üçün **309 nəfər uşağın** və onların bioloji ailələrinin fərdi qiymətləndirilməsi həyata keçirilmişdir. Qiymətləndirmə zamanı pilot rayonlarda layihənin icrası ilə bağlı işə cəlb olunmuş sosial işçilər dövlət uşaq müəssisələrinin təhkim olunduqları poliklinikaların həkimləri ilə birgə uşaqların sağlamlıq vəziyyəti və psixo-sosial qiymətləndirilməsini də aparmışlar. Cari ilin iyul ayının 15-dən etibarən isə uşaqların bioloji ailələrinin himayəsinə qaytarılması ilə bağlı onların bioloji ailələri və ya qohumlarının yaşadığı rayonlara səfərlər edilərək Rayon İcra Hakimiyyətləri yanında fəaliyyət göstərən Yetkinlik yaşına çatmayanların işlər və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyanın iclasında bu uşaqların ailələrinə qaytarılması məsələsinə baxılır. İclaslar uşağın bioloji valideynini və ya onu əvəz edən şəxs, həmçinin yaxın qohumlarının iştirakı ilə keçirilir. İclasda uşağın ailəyə qaytarılması ilə bağlı maneələr araşdırılır və mümkün hallarda ailələrə dəstək tədbirləri həyata keçirilir. İclasda komissiyanın üzvü olan digər yerli icra strukturlarının səlahiyyətli nümayəndələri də iştirak edir. Cari ildə Rayon və Şəhər İcra Hakimiyyətlərinin sərəncamına əsasən, müəssisələrdən bioloji ailələrinin və yaxın qohumlarının himayəsinə **105 nəfər uşaq** qaytarılmışdır. (105 nəfər uşaq valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün internat məktəbləri və uşaq evlərindən olan uşaqlardır) Uşaqların ailələrə

qaytarılması üçün Rayon İcra Hakimiyyətlərinin müvafiq komissiyası və Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən ailələrin mənzil şəraitinə baxış keçirilmiş və ailənin gəliri araşdırılmışdır. Uşaqların vəziyyətinin mütəmadi monitorinq olunması və Təhsil Nazirliyinə məlumatın verilməsi ilə bağlı Nazirlik tərəfindən Rayon İcra Hakimiyyətlərinə məktub ünvanlanmışdır.

Eyni zamanda, Dövlət Proqramının Tədbirlər Planının 10-cu bəndinin icrası istiqamətində valideyn himayəsindən məhrum uşaqların ailədə yaşamaq hüququnu təmin etmək məqsədilə hazırlanmış “Yerli hakimiyyət orqanları ilə qeyri-hökumət təşkilatları arasında himayədar (foster) qayğı və ailə əsaslı xidmətlər üzrə əməkdaşlıq modelinin işlənilməsi” layihəsinin icrası ilə bağlı müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 4 may tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Qrant Sazişinə əsasən, 2011-ci ilin avqust ayına qədər 10 uşağın yaşayacağı ailə əsaslı kiçik qrup evinin bina ilə təmin edilməsi Təhsil Nazirliyinin öhdəliklərindən biridir. Hal-hazırda müəssisələrdə yaşayan uşaqların qiymətləndirilməsi zamanı himayəyə veriləcək uşaqların təxmini siyahısı müəyyənləşdirilmişdir. Layihə çərçivəsində Təhsil Nazirliyi tərəfindən daim müəssisədə yaşayan **10 uşağın** yaşayacağı ailə əsaslı kiçik qrup evinin binası tikilmişdir. Bina ilin sonunadək istifadəyə veriləcəkdir. Evin saxlanma xərcləri layihəyə ayrılmış vəsait hesabına həyata keçiriləcəkdir.

Layihənin icrası ilə bağlı İdarənin əməkdaşları tərəfindən Xəzər və Suraxanı rayonunda təhsil, səhiyyə və sosial müdafiə xidmətlərinin xəritələşməsi həyata keçirilmiş və müvafiq hesabat Xəzər və Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətlərinə, Təhsil Nazirliyinə və UNİCEF-ə təqdim olunmuşdur.

Dövlət Proqramının Tədbirlər Planının 11-ci bəndinin icrası istiqamətində 2010-2011-ci tədris ilində Bakı Pedaqoji Kadrların İxtisasartırma və Yenidənhazırlanma İnstitutunda “Sosial iş” ixtisası üzrə təşkil edilmiş 9 aylıq kursda təhsil alan müdavimlər hər iki pilot rayonlarda həyata keçirilən layihənin icrasına cəlb olunmuşlar. Bununla yanaşı, müdavimlər üçün Türkiyə Cümhuriyyəti Ankara il Sosial Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunda sosial iş üzrə 5 günlük təcrübə, Hacettepe Universitetində isə 5 gün müddətində seminar və ustad dərslərinin keçirilməsi təşkil edilmişdir. Sosial iş üzrə 5 günlük təcrübə zamanı müdavimlərə uşaqlar üçün sosial xidmət göstərən müəssisələrin fəaliyyəti ilə tanış olmaqla yanaşı, ailələrə dəstək işi üzrə Türkiyə təcrübəsi də birbaşa iş prosesində onlara öyrədilmişdir.

Bununla yanaşı, Qrant Sazişində “Hilfsverk Avstriya Beynəlxalq” təşkilatının öhdəliklərinin 7-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə pilot seçilmiş Xəzər rayonunda fəaliyyət göstərən sağlamlıq imkanları məhdud və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün internat məktəbinin heyəti, layihənin icrasına cəlb olunmuş sosial işçilər və De-institutlaşma və Uşaqların Müdafiəsi İdarəsinin əməkdaşları üçün Türkiyənin Hacettepe Universitetinin professoru Dr. Banu Anlar tərəfindən “Uşaq inkişafı” mövzusunda təlimlər təşkil olunmuşdur. B. Anlar alternativ xidmətlərlə bağlı yaradılmış mərkəzlərdə olmuş, iş prosesinin monitorinqini aparmış və tövsiyələrini Təhsil Nazirliyinə təqdim etmişdir. B. Anlar təlim zamanı sağlamlıq imkanları məhdud 20 uşağın psixososial vəziyyətinin qiymətləndirilməsi proseduru həyata keçirərək tədrisə cəlb olunan heyətin də qiymətləndirilmə prosesində iştirakını təmin etmişdir. Ev tapşırığı qismində onların hər birinə sağlamlıq imkanları məhdud 20 uşağın qiymətləndirilməsi prosesinin müstəqil olaraq həyata keçirilməsi tapşırılmışdır. Keçirilmiş qiymətləndirmə üzrə hazırlanmış hesabatlar ekspert tərəfindən qiymətləndirilərək tapşırığı uğurla yerinə yetirmiş namizədlərə Hacettepe Universitetinin uşaq inkişafı üzrə sertifikatları təqdim olunacaqdır. Sertifikat almış şəxslər uşaq inkişafı üzrə mütəxəssis kimi uşağı qiymətləndirmək hüququnu əldə edəcəklər.

2011-2012-ci tədris ilində etibarən dövlət uşaq müəssisələrində çalışan 16 nəfər tərbiyəçi-müəllim kursa qəbul olunmuşdur. Bu ildən onların təhsil haqları əsas iş yerlərindən ödəniləcəkdir.

Dövlət Proqramının Tədbirlər Planının 10-cu, 14-cü və 17-ci bəndlərinin icrası istiqamətində övladlarına qayğı göstərə bilməyən ailələrin və onların uşaqlarının rifahının yaxşılaşdırılması, onların müəssisələrə düşməsinin qarşısının alınması məqsədilə yerlərdə

uşaqlara və ailələrə dəstək xidmətlərinin yaradılması işinə davam etdirilmişdir. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11 mart 2011-ci il tarixli, 79s nömrəli Sərəncamı ilə Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün reabilitasiya mərkəzi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə verilmişdir. Reabilitasiya xidmətlərində çalışan mütəxəssislər Təhsil Nazirliyi ilə UNİCEF-in birgə keçirdiyi təlimlərə cəlb edilmişlər. İdarənin əməkdaşları tərəfindən mərkəzdə alternativ xidmətlərə cəlb edilmiş hər bir uşağın qiymətləndirilməsi və onlara fərdi təlim planının tərtib olunmasında tövsiyələrin verilməsi, uşaqlarla aparılan reabilitasiya işinin keyfiyyətinin monitorinq edilməsi həyata keçirilir. Mərkəzin xidmətlərindən **40 nəfər uşaq** istifadə edir.

Qeyd üçün bildiririk ki, ötən müddət ərzində Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən alternativ qayğı mərkəzlərinin yaradılması ilə **298 nəfər uşağın** dövlət uşaq müəssisələrinə düşməsinin qarşısı alınmışdır.

Bununla yanaşı, “SOS – Uşaq kəndləri”ndə yaşayan uşaqların vəziyyətinin araşdırılması və hərəkətinə nəzarətin həyata keçirilməsi məqsədilə uşaqlara məxsus məlumatlar Təhsil Nazirliyində yaradılmış məlumat bazasına daxil edilmişdir.

Dövlət uşaq müəssisələrində təlim-tərbiyə alan uşaqların sayının artmasının qarşısının alınması məqsədi ilə uşaqların belə müəssisələrə daxil olmasına ciddi nəzarətin təmin edilməsi, risk qrupundan olan uşaqlar və ailələr arasında sistemli preventiv tədbirlərin görülməsi qarşıya çıxan problemlərin həllinə kompleks yanaşmanı təmin edilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Belə ki, Təhsil Nazirliyi Səhiyyə, Maliyyə, Ədliyyə, Daxili İşlər, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirlikləri, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Şəhər və Rayon İcra Hakimiyyətləri ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində böhran vəziyyətində olan və övladlarını dövlət uşaq müəssisələrinə yerləşdirmək üçün Təhsil Nazirliyinə edilmiş müraciətlərə əsasən aparılmış psixoloji konsultasiya və ailəyə dəstək xidmətləri nəticəsində **112 nəfər uşağın**, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən göstərilmiş müvafiq dəstək (ünvanlı sosial yardım, ailə başçısını itirməyə görə müavinət və s.) nəticəsində isə **32 nəfər uşağın** müəssisəyə düşməsinin qarşısı alınmışdır. Bununla yanaşı, böhran vəziyyətində olan və övladlarını dövlət uşaq müəssisələrinə yerləşdirmək üçün İcra Hakimiyyətlərinə müraciət etmiş və müvafiq sərəncam almış **23 nəfər uşağın** ailəsinə müxtəlif dəstək xidmətləri göstərilməklə dövlət uşaq müəssisəsinə yerləşdirilməsi ilə bağlı sərəncamlar ləğv edilmişdir.

Beləliklə, həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ölkə üzrə ümumilikdə **465 nəfər uşağın dövlət uşaq müəssisələrinə düşməsinin qarşısı alınmışdır.**

Hal-hazırda dövlət uşaq müəssisələri ilə Təhsil Nazirliyi arasında operativ informasiya mübadiləsinin, təhsil səviyyəsinin mərhələlər üzrə dinamikasının analitik və qrafik təhlilinin aparılmasını təmin edən elektron idarəetmə sistemi yaradılmışdır. Elektron idarəetmə sisteminin qurulması ilə bağlı müvafiq avadanlıq alınmışdır. Növbəti illərdə də sistemin imkanlarının daha da artırılması ilə bağlı müvafiq tədbirlər görülməkdədir.

Hesabat dövrü ərzində övladlığa uşaq götürmək arzusunda olan vətəndaşların və övladlığa verilməsi mümkün olan uşaqların siyahısı dəqiqləşdirilmiş və Təhsil Nazirliyində məlumat bazası yaradılmışdır.

Son bir il ərzində Təhsil Nazirliyinin övladlığa götürülən uşaqların mərkəzləşdirilmiş siyahısında olan 12-17 yaş arası **5 uşaq** övladlığa verilmişdir. **12 nəfər uşağın** övladlığa verilməsi ilə bağlı işlərə isə hazırda rayon məhkəmələrində baxılır. Eyni zamanda, Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyaları ilə birlikdə övladlığa, himayəyə və öz bioloji ailələrinə verilmiş uşaqlara nəzarətin təşkili və onların vəziyyətinin dövrü monitorinqinin aparılması həyata keçirilir.

Uşaqların hüquqlarının müdafiəsi sahəsində görülən işlərdən biri də uşaqlara doğum haqqında şəhadətnamə və şəxsiyyət vəsiqələrinin alınmasıdır. Belə ki, Ədliyyə Nazirliyinin müvafiq dəstəyi ilə cari il ərzində **17 nəfər uşağa** doğum haqqında şəhadətnamə, Dövlət Miqrasiya Xidməti ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində **7 nəfər məzuna** şəxsiyyət vəsiqəsi alınmışdır. Səhiyyə Nazirliyi ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində müxtəlif xəstəliklər üzrə **3 nəfər uşağın** müalicəsinə köməklik göstərilmişdir.

Bununla yanaşı, Daxili İşlər Nazirliyi ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində küçə həyatına məruz qalmış **14 nəfər uşağın** təhsilə cəlb edilməsi və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə dövlət uşaq müəssisələrinə yerləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Həmçinin, Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşları ilə birgə təhsildən yayınan uşaqların məktəbə cəlb olunması ilə bağlı internet klublarında mütəmadi olaraq reydlər keçirilir. Qeyd olunan məsələ ilə bağlı bilavasitə məktəblərdə, həmin uşaqlar və onların valideynləri ilə iş aparılır.

Təhsil Nazirliyinin məlumat bazasında olan göstəricilərə əsasən, 2011-2012-ci tədris ili üzrə ölkədə mövcud olan **44** dövlət uşaq müəssisəsində **9776 nəfər uşaq** təlim-tərbiyə alır. Onlardan **3750 nəfəri** müəssisədə gecələyən uşaqlardır, qalan **6026 nəfər uşaq** müəssisənin yalnız təhsil və günərzi xidmətlərindən istifadə edir, gecəni isə ailəsi ilə birgə keçirir. Son illərdə görülmüş işlərin nəticəsində dövlət uşaq müəssisələrində təlim-tərbiyə alan uşaqların sayı ilbəil azalır. Belə ki, 2008-ci ildə **14389 nəfər**, 2009-cu ildə **10055 nəfər**, 2010-cu ildə **9874 nəfər**, 2011-ci ildə isə **9776 nəfər** olmuşdur. Gecələyən uşaqların sayında da illər üzrə azalma müşahidə olunur. 2008-ci ildə **4055 nəfər**, 2009-cu ildə **3945 nəfər**, 2010-cu ildə **3860 nəfər**, 2011-ci ildə isə **3750 nəfər** olmuşdur.

Müəssisələrdə gecələyən **3750 nəfər** uşağdan **1409 nəfəri** hər şənbə bazar, **1790 nəfəri** tətil və bayram günləri evə gedir, qalan **551 nəfər** isə daimi müəssisədə gecələyən uşaqlardır. Müəssisədə daimi yaşayan **551 nəfər** uşağdan **183 nəfəri** əlilliyi olan uşaqlardır.

2010-2011-ci tədris ilində Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən **33 internat məktəbi** və **6 uşaq evindən 788 nəfər məzun** olmuşdur. Onlardan **561 nəfəri** 9-cu sinif, **227 nəfər** isə 11-ci sinif üzrə məzun olmuşlar. 9-cu sinfi bitirən məzunlardan **214 nəfəri** peşə liseyinə, **7 nəfər** C.Naxçıvanski adına hərbi məktəbə, **26 nəfər** kollec/orta ixtisas təhsili müəssisələrinə daxil olmuş, **314 nəfər** isə təhsilini ümumtəhsil məktəblərinin 11-ci sinfində davam etdirmişdir. 11-ci sinif məzunlarından **44 nəfər** respublikanın müxtəlif ali təhsil müəssisələrinə, **13 nəfər** orta ixtisas təhsili müəssisələrində və kolleclərdə təhsillərini davam etdirir. **16 nəfər məzun** iş yeri ilə təmin olunmuş, **25 nəfər məzun** isə hərbi xidmətə çağırılmışdır. Müəssisədə gecələyən **4 nəfər** kimsəsiz uşaq hal-hazırda da təlim-tərbiyə aldıkları müəssisələrdə yaşayır. Məzunlardan internat məktəblərində təhsil alıb gecələməyən **125 nəfər** uşaq isə təhsillərini başa vurub öz bioloji ailələrinin himayəsində yaşayır.

Dövlət Proqramının Tədbirlər Planının 20-ci bəndinin icrası istiqamətində hər il olduğu kimi “1 İyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü” münasibətilə dövlət uşaq müəssisələrində yaşayan valideyn himayəsindən məhrum olmuş və sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlar üçün bayram tədbirləri təşkil edilmişdir. Bayram tədbirlərində iştirak edən bütün uşaqlara müxtəlif hədiyyələr təqdim edilmişdir.

Dövlət Proqramının qarşısında duran vəzifələrin icrası istiqamətində ailələrə verilmiş sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların ümumtəhsil məktəblərində təhsilə cəlb olunması, onlara səhiyyə və reabilitasiya xidmətlərinin göstərilməsinin təmin edilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Belə ki, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların bütün təhsil pillələri üzrə digər uşaqlarla birgə keyfiyyətli təhsillə (inkluziv təhsilə) təmin olunması üçün UNİCEF-in texniki dəstəyi ilə “2012-2019-cu illərdə Azərbaycan Respublikasında Inkluziv Təhsilin İnkişafı üzrə Dövlət Proqramı” hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. Dövlət Proqramının məqsədi bütün təhsil pillələri üzrə sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsilə cəlb olunmasını və onların təhsil ala bilmələri üçün maneəsiz mühitin yaradılmasını təmin etməkdir.

14-15 oktyabr 2011-ci il tarixlərində Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin maliyyə dəstəyi, BMT-nin Uşaq Fondu (UNİCEF) və Avropa Gözdən Əlil Şəxslərin Təhsili və Reabilitasiyası üzrə Beynəlxalq Şuranın (ICEVI) təşkilatçılığı ilə Bakı şəhərində “İnkluziv təhsil: təcrübə və qarşıda duran vəzifələr” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktiki konfrans keçirilmişdir. Konfransda MDB ölkələrinin Təhsil nazirliklərinin xüsusi psixologiya və pedaqogika, inkluziv təhsil sahəsində çalışan məsul əməkdaşları və elmi mühazirələr üçün xüsusi dəvət olunmuş professorlar iştirak etmişlər. Konfransın elmi-praktiki olmasını nəzərə alaraq, konfransın nəticələri, dəvətli professorların mühazirələri və iştirakçıların elmi məqalələri kitab şəklində nəşr edilmişdir.

Kütləvi informasiya vasitələrindən istifadə etməklə və digər yollarla de-institutlaşma ilə bağlı əhalinin məlumatlandırılması və bu barədə təbliğatın aparılması “Azərbaycan Respublikasında dövlət uşaq müəssisələrindən uşaqların ailələrə verilməsi (De-institusionalizasiya) və alternativ qayğı Dövlət Proqramı” qarşısında duran əsas vəzifələrdən biridir. Qeyd olunan vəzifənin icrası ilə bağlı “Uşaqlar ailədə böyüməlidir!” devizi altında təbliğat kampaniyası keçirilərək müxtəlif vəsaitlər, bukletlər çap edilmiş, dövlət uşaq müəssisələrinə, əlaqədar dövlət strukturlarına, beynəlxalq təşkilatlara, QHT-lərə çatdırılmışdır. Mütəmadi olaraq televiziya kanallarında xüsusi verilişlər təşkil olunur və de-institutlaşma prosesi barədə diskussiyalar aparılır. Uşaqların müəssisələrə düşməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə risk qrupuna daxil olan uşaqların valideynləri və müəssisədə yaşayan uşaqların valideynləri ilə maarifləndirmə işi aparılır. Bununla yanaşı, Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin nümayəndələri üçün alternativ qayğı və uşaq müdafiə sistemi barədə 2 günlük treninqlər keçirilmişdir. (2011-ci il 27-28 avqust tarixlərində keçirilən treninqdə Nazirliyin məsul işçiləri təlimçi qismində iştirak etmişlər)

Hər ilin sonunda olduğu kimi, cari ilin 25 noyabr tarixində “Azərbaycan Respublikasında dövlət uşaq müəssisələrindən uşaqların ailələrə verilməsi (De-institusionalizasiya) və alternativ qayğı Dövlət Proqramı” çərçivəsində “2011-ci ilin yekunları və qarşıda duran vəzifələr” mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilmişdir. Konfransda Türkiyə Respublikasının Sosial Xidmətlər və Uşaq Müdafiəsi Baş İdarəsinin, Şimali Kipr Türk Respublikasının Əmək və Sosial Xidmətlər Nazirliyinin Sosial Xidmətlər Departamentinin, Gürcüstan Respublikası Əmək, Səhiyyə və Sosial Problemlər Nazirliyinin Sosial Xidmətlər Agentliyinin rəhbər şəxsləri və UNİCEF-in beynəlxalq ekspertləri iştirak etmişlər. Həmçinin Şimali Kipr Türk Respublikası Baş nazirinin xanımı Gülin Küçük konfransda iştirak etmək üçün Azərbaycana gəlmişdir. Konfransda qonaqların uşaqların müdafiəsi, de-institusionalizasiya prosesi və uşaqlar üçün sosial xidmətlərin təşkili ilə bağlı təqdimatları dinlənildi.

Bununla yanaşı, konfransda Dövlət Proqramının icrasına məsul dövlət qurumları və yerli İcra Hakimiyyətləri yanında fəaliyyət göstərən Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyaların sədrləri və məsul katibləri, həmçinin beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri iştirak etmişlər.

De-institutlaşma və Uşaqların Müdafiəsi İdarəsinə 2011-ci il ərzində 659 müraciət daxil olmuşdur. Onlardan 147-si ərizə, 488-i məktub və 24-ü Təhsil Nazirliyinin digər tabeli struktur və təşkilatlarından təqdimatlardır. Daxil olmuş ərizə və məktublardan 121-i övladlıq, 190-ı uşağın dövlət uşaq müəssisəsinə yerləşdirilməsi, 10-u uşağın “SOS uşaq kəndlərinə” yerləşdirilməsi, 17-si uşağın bir dövlət uşaq müəssisəsindən digərinə köçürülməsi, 18-i dərs və tərbiyəçi saatları yükünün az olması ilə bağlı şikayət, 24-ü dövlət uşaq müəssisəsində yaşayan uşağın bioloji valideynlərinin himayəsinə qaytarılması, 60-ı müvafiq sənəd layihələrinə rəy və təkliflərin verilməsi, 21-i uşaqların təhsilə cəlb edilməsi, 6-sı sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların müalicəsi, 192 müraciət isə QHT-lər tərəfindən təlimlərin təşkili, müxtəlif məzmunlu sorğular və hesabat xarakterli məktublardır.